

KROATA ESPERANTISTO

OFICIALA ORGANO DE LA „DRUŠTVO HRVATSKIH ESPERANTISTA.“

MONATA

GAZETO.

La »Kroata Esperantisto« aperas la 15^{an} de ĉiu monato.

Abono:

1 jaro (12 numeroj) K 3.—
 1/2 » (6 numeroj) K 1.50
 Por unuiganoj jara abono K 2.—

Redakcio kaj Administracio:
 Trg Franje Josipa br. 19.

Redaktorino: Danica de Bedečković.

Reklamo:

1 paĝo K 25 1/4 paĝo K 7
 1/2 » » 13 1/8 » » 4
 kun unufoja apero.
 Por 7—12 anoncoj 25% rabato.
 Po linioj laŭ interkonsento.

MIA: ŜIPO.

De Petro Preradović.

Naĝu, naĝu ŝipo mia
 Pelu for la rem',
 Ne estan celo ia
 Donu ĝin vi mem.

Tien ĉi vin alportante
 La favora fort',
 Velstreĉante, rembatante
 Portu vin la sort'.

Al la vento nun konfidu,
 Al la ondkurad' —
 En estonton belan gvidu'
 Vin la vojaĝad'!

El la lingvo kroata esperantigis: *Mavro Špicer.*

POZDRAV:

S ovimi brojem našega društvenog glasila stupamo na polje aktivnoga vidljivog rada, svijesni, da naš list imade veliku zadaću i tešku dužnost. Isti treba da u jednu ruku širi Esperanto u Hrvatskoj, u drugu pak ruku treba da našu bogatu ali slabo poznatu književnost uvode u »Esperantiju«, u tajinstvenu zemlju, koja se ne nalazi niti na mjesecu, niti u svemiru, već u srcima svih Esperantista i u njihovim dušama.

Kakogod se je prije dvije tisuće godina na nebu pojavila zvijezda, te čovječanstvo vodila u novu epohu: baš

SALUTO.

Per tiu ĉi numero de nia unuigorgano ni marŝas sur la kampon de aktiva, videbla agemo, konscie, ke nia gazeto havas grandegan taskon kaj gravegan devon. Unuflanke ĝi devas disvastigi Esperanton en Kroatujo, aliflanke enkonduki nian riĉan de malmulte konatan literaturon en Esperantujon, en tiun misteran landon, kiu ekzistas nek sur la lundo, nek en la univerzo, sed en la koroj de ĉiuj Esperantistoj kaj en iliaj animoj.

Kiel antaŭ du miljaroj la stelo aperis sur la ĉielo, kaj gvidis la homaron en novan epokon: tiel same ankaŭ nia

ovako je naša »zelena zvijezda« u znaku »Mira i ljubavi« — ljudstvo dovela na prag ljepše budućnosti.

Koje li dike za nas, da i mi — makar skromnim silama — služimo tome velebnome cilju!

Mi ćemo se naravno trsiti, da za netom spomenutim ciljem revno idemo, ne odstupajući od pravog puta, e bi se prekrasna idea Esperantizma i u nas što skorije privela pobjedi: na uhar čovječanstva, na diku mile nam domovine.

U času, kada blagdan Ljubavi nastupa svoje kraljevanje, posvećujmo i mi taj blagdan čvrstom odlukom, da ćemo se vazda boriti čarobnim riječima međusobnog razumijevanja, e bi u nas svaki dan bio blagdan Ljubavi.

No naša će zadaća i naša dužnost samo tim načinom biti izvršivana, budu li naši vrlo štovani istomišljenici nas u našem teškom poslu ne samo mcralno, već — pače naročito — materijalno podupirali. Ova pak potpora sastoji iz pretplate na naš list minimalnim novčaninim prinosom, a mi ćemo se svakako truditi, da pokažemo svoju sposobnost i da zadovoljimo svoje čitalaštvo, kojemu će se neznatni trošak crpljenom korišću dobrobrano isplatiti.

U nadi, da će svi prijatelji i prijateljice Esperanta dobrohotno saslušati naše pokucanje na njihova vrata, želi svojemu čitalaštvu najsrdačnije: Sretan Uskrs!

Uredništvo.

NAŠ POKRET I NAŠ CILJ.

Koliko je vremena, koliki put trebao Esperanto, dok je dospio u Hrvatsku!

Godine su prošle, prije nego bi se itko kod nas bio potrudio, upoznati se s lijepim međunarodnim jezikom, koji je u drugim zemljama već krepko do-

»verda stelo« — sub la signo de la Paco kaj de la Amo — kondukis la homaron sur la sojlon de pli bela estonto.

Kia fiero por ni, ke ankaŭ ni, kvankam per modestaj fortoj servadas tiun ĉi altegan celon!

Memkompreneble ni penados, la ĵus tuŝitan celon nedekliniĝe de la ĝusta vojo plej fervore persekutadi, por ke la belega ideo de l' Esperantismo ankaŭ ĉe ni kiel eble plej baldaŭ estu kondukota al venko: je utilo de la homaro, je gloro de nia kara patrujo

Kiam la sankta festo de la Amo komencas reĝadi, sanktigu ankaŭ ni tiun ĉi feston per la forta decido, ke ni ĉi ame batalados per sorĉigaj paroloj de la komuna interkompreniĝado, por ke ĉe ni ĉiu tago estu festo de la Amo.

Sed nia tasko kaj nia devo estos plemunita nur tiamaniere, se la altestimata samideanaro nin en nia malfacila laboro ne nur morale, sed ankaŭ — eĉ ĉefe! — materie helpados. Tiu ĉi helpado do konsistas el abonado per minimala monkotizaĵo, kaj ni certe klopodos, ke ni pruvu nian kapablecon kaj kontentigu nian legantaron, al kiu ĝia malgranda elspezo per la ĉerpota gajno treege estos elpagata.

Esperante, ke ĉiuj geamikoj de l' Esperanto bonvole akceptos nian modestan pordfrapeton, al ĝia altestimata legantaro feliĉan Paskon! plej kore de ziras

La redakcio.

NIA MOVADO KAJ CELADO.

Kiam da tempo, kian longan vojon bezonis Esperanto ĝis sia eniĝo en Kro- atujon! Jaroj pasis, antaŭ ol iu ĉe ni estus peninta, konatigi kun nia bela lingvo internacia, kiu en aliaj landoj jam konvinke montris sian tutan fortecon

kazao svu svoju snagu i moć, te koji je u nekojim državama jur uveden u školama.

Jedan ili drugi poznavao je donekle Esperanto i u nas, ali nikome nije došlo na um, velikoj publici predočiti prednost, prikladnost i veliku korist toga jezika. Istom nakon četvrtog kongresa u Dresdenu s njegovim golemim neosporivim uspjehom, s njegovim jakim i ohrabrujućim utiscima, kada se je više od 1400 istomišljenika iz 40 raznih zemalja desetak dana najvećom lakoćom medjusobno u Esperantu bavljalo o svim mogućim temama i kada je sa svih usnica naš svjetski jezik tekao poput materinjskog jezika: tada se je konačno i u nas počeo micati interes za Esperanto.

Dne 22. kolovoza 1908. izašao je u »Obzoru« lijev podlistak »Esperanto«, u kojem je pokretač Esperanta u Hrvatskoj, naš poznati književnik Mavro Špicer širokome općinstvu razjasnio bitnost, velebnu ideju Esperantizma, ljepotu i laku naučivost esperantskog jezika.

Na ovaj podlistak pisao je umni autor Esperanta Dr. Zamenhof piscu onog članka slijedeće:

»Čitao sam novine veseljem i hvalom. Nadam se, da će hvala Vašemu energičnomu radu naša stvar skoro imati u Hrvatskoj mnogo prijatelja.«

Vaš
Dr. Zamenhof.

Velemeštar se nije prevario. Za kratko vrijeme širio se je interes za Esperanto i u nas, te je od dana u dan bivao veći i općenitiji, tako da je već mjeseca studenoga 1908. mogla izaći prva hrvatski napisana obuka u Esperantu od Mavre Špicera, čijim se je nastojanjem dne 2. siječnja 1909. ustrojilo društvo hrvatskih Esperantista.

kaj potencon, kaj kiu en kelkaj ŝtatoj estas jam enkondukita en la lernejoj.

Unu aŭ alia ankaŭ ĉe ni iomete ja konis Esperanton, sed al neniu enfalis, la superecon, kapablecon kaj gravan utilon de tiu ĉi lingvo prezenti al la granda publiko. Nur post la kvara Dresdena kongreso kun ĝia grava, nekontestebla sukceso, kun ĝiaj fortaj kaj kuragigaj impresoj, kiam pli ol 1400 samideanoj apartenintaj al 40 malsamaj landoj deko da tagoj kun plej granda facileco interparoladis per Esperanto pri ĉiaj eblaj temoj, kaj el ĉiaj lipoj nia mondlingvo fluis kiel patrina lingvo, fine ankaŭ ĉe ni ekmoviĝis la intereso por Esperanto.

En la kroata gazeto »Obzor« la 22-an de Aŭgusto 1908. aperis beleta felietono »Esperanto«, per kiu la iniciatinto de la kroata Esperantomovado nia konata verkisto Mavro Špicer la grandan publikon klarigis pri la esenco, pri la alta ideo de l' Esperantismo, pri la beleco kaj facila elernebleco de la lingvo esperanta.

Je tiu ĉi felietono la genia eltrovinto de Esperanto Dro. Zamenhof la jenon skribis al la supre nomita felietonisto:

»Mi legis la gazeton kun plezuro kaj danko. Mi esperas, ke dank' al Via energia laborado nia afero baldaŭ havos en Kroatujo tre multe da amikoj.

Via
Dro. Zamenhof.«

La granda majstro ne trompiĝis. Dum mallonga tempo la intereso por Esperanto ankaŭ ĉe ni disvastiĝadis kaj de tago al tago fariĝis pli granda kaj generala, tiel, ke jam en Novembro 1908 povis aperi la unua kroate skribita esperanta lernolibro de Mavro Špicer, per kies penado la 2-an de Januaro 1909 fondiĝis la unuigo de kroataj Esperantistoj.

Iz prve glavne skupštine odaslan je Dru. Zamenhofu srdačan pozdrav, na koji je društveni predsjednik primio slijedeći odgovor:

»Organizatorima društva hrvatskih Esperantista srdačno zahvaljuje na njihovom pozdravu Dr. Zamenhof.«

Nekoliko dana kasnije otvoren je prvi esperantski učevni tečaj, pod ravnanjem društvenog predsjednika Mavre Špicera i potpredsjednice Danice pl. Bedeković, koja je podjedno izradila i izdala opsežnu esperantsku slovicu s dodatkom esperantske literature.

Uspjeh toga učevnoga tečaja, u kojem je blizu 50 članova marljivo učilo Esperanto, bijaše takav, da se je ukazalo potrebnim, dne 9. veljače otvoriti drugi tečaj za početnike. Ovim će načinom — nadamo se — u kratkom vremenu i u nas biti aktivnih pomoćnika oko ostvarenja uzvišene misli, koja se krije u divnoj ideji Esperantizma.

* * *

Vidimo dakle, da je komad posla obavljen, no još mnogo, vrlo mnogo treba da se radi. S početka pod pritiskom dosta velikih vanjskih zapreka naša je stvar vrlo polagano i teško napredovala. Ali pod uplivom potpunog nutarnjeg sklada i neuskolebivog stupanja ravno napred, naše su sile uvijek više i više rasle. Pojedini članovi našeg društva hrvatskih Esperantista već dosta dobro govore esperantski, a interes za našu stvar sveudilj raste.

No mi smo tek na početku. Naše nastojanje i naš cilj ide za mnogo većim. Svatko od nas dužan je, da u svojem vlastitom krugu što revnije budi ljubav spram Esperanta, jer samo tim ćemo načinom postići svoj cilj: jedno to, da

El la unua ĉefkunveno estas sendita al la D-ro. Zamenhof korega saluto, je kiu la prezidanto ricevis tiun ĉi respondon:

»La organizantojn de la unuigo de kroataj Esperantistoj kore dankas por ilia saluto D-ro. Zamenhof.«

Kelke da tagoj poste aperis la unua esperanta lernokurso sub la direktado de la unuigprezidanto Mavro Špicer kaj de la vicprezidantino Danica de Bedeković, kiu samtempe elverkis kaj eldonis bonegan esperantan gramatikon.

La sukceso de tiu ĉi lernokurso, en kiu ĉirkaŭ kvindek partoprenintaj membroj diligente lernadis Esperanton, estis tia, ke montrigis necese, la naŭan de Februaro aperigi la duan kurson por komencantoj. Tiamaniere espereble en mallonga tempo ankaŭ ĉe ni ekzistos aktivaj kunhelpontoj je la korpigado de la altegā penso, kiu kaŝiĝas en la belega ideo de l' Esperantismo.

* * *

Ni vidas do, ke peco da laboro estas finita, de ankoraŭ multe, tre multe da laboro estas farota. En la komenco sub la premo de sufiĉe grandaj malhelpoj eksteraj nia afero progresadis tre malrapide kaj malfacile. Sed sub la influo de la plena interna harmonio kaj la nedekliniĝa irado rekte antaŭen niaj fortoj ĉiame pli kaj pli kreskis. Disaj anoj de nia unuigo de kroataj Esperantistoj jam sufiĉe bone paroladas Esperanton kaj la intereso por nia afero sencese kreskadas.

Sed ni estas ja nur en la komenco. Nia penado kaj celado estas multe pli grava. Ĉiu de ni havas la devon, en sia propra rondo kiel eble plej fervore vekadi la amon por Esperanto, ĉar nur tiamaniere estos plenumita nia celo:

ĉe naŝe društvo postati kulturaj faktoroj de naŝeg ĵavnaĝo vivota, a duaĝo da ĉemo pripomagaĝi oko ostvarenaĝo uzviziŝene ideje Esperantizma: a ta je zbliziŝene naroda svih zemalja, pobratimljenje ljudstva ĉitavog svijeta, pravednost medju svim narodima zemlje.

Na rad za Esperanto neka nas nadaĝnjuje samo pomisao na svetu, veliku i znamenitu ideju, koja je Esperanto pratila od prvog dana njegovog postanka pa do danaŝnjega vremena. Ova misao neka nas prati i u buduĉe u naŝem napredovanju pod diĉnim zelenim stijeĝom naŝeg umnog meŝtra i — pobjeda ĉe biti sigurna, a velike i slavne ĉe biti njezine posljedice.

IZ PRVE NAŝE ĜLAVNE SKUPŝTINE.

Dne 28. oĝujka t. g. obdrĝavana je prva redovita glavna skupŝtina društva hrvatskih Esperantista, kojoj je prisustvovalo 40 redovitih ĉlanova.

Predsjudnik Mavro ŝpicer otvori skupŝtinu esperantskim govorom, srdaĉno pozdravljaĝuĝo gospodje i gospodu u ime

FELIETENO.

AFORISMOJ:

ĉe multaj homoj la malpleneco de la kaĝo malkaŝiĝas per plena buŝo.

Ne parolu ni ĉiam, kion ni scias, sed sci u ni ĉiam, kion ni parolas.

Duoble vivas, kiu ankaŝu la estintecon ĝuas.

Al multeĝe ĝa homoj estas la sola vojo al la kontenteco: antaŝu la speĝulon.

Ne ekzistas pli severa moralisto ol trompita trompanto.

unue atingi tion, ke nia unuigo fariĝu kultura faktoro en nia vivo publika, kaj due kunhelpadi je la realigo de la altega ideo de l' Esperantismo: la proksimiĝado de ĉiulandaj nacioj, la fratigiĝo de la tutmonda homaro, la justeco inter ĉiuj popoloj de la mondo.

Al laborado por Esperanto instingu nin nur la penso pri la sankta, granda kaj grava ideo, kiu akompanadis Esperanton de la unua tago de ĝia naskiĝo ĝis la nuna tempo Tiu ĉi penso akompanadu nin ankaŝu estonte en nia antaŝirado sub la glora verda standardo de nia genia majstro kaj — la venko estos certa, grandaj kaj gloraj estos ĝiaj sekvoj.

EL NIA UNUA ĉEFKUNVENO.

La 28-an de Marto tiujare okazis la unua orda ĉefkunveno de la unuigo de kroataj Esperantistoj, en kiu partoprenis 40 membroj.

La prezidanto Mavro ŝpicer malfermis la kunvenon per esperanta parolado, koreĝe salutante la gesinjorojn en la nomo de granda ideo, kiu dank al

Kiu plej rapide volas atingi la ĉelon, tiu — rampu ĝenu.

Atendu ĉiom de la kompato, nur unu ne: helpo.

La vojo el la distingo ofte estas tiel kruta, ke la celo estas atingebla nur — kvarpiede.

Estas karakterize, ke nur du bestoj posedas propran domon: la limako kaj la testudo — kaj ambaŝu estas rampaĝoj.

M. ŝp.

velebne ideje, koja — hvala grandioznomu djelu umnog autora Esperanta Dra. Zamenhova — nakon mnogostoljetne gluhonijemosti i borbe sjedinjuje i pobratimljuje najrazličitije narode svijeta. Govornik završi svoj pozdrav nadom, da će prije ili kasnije pomoću Esperanta osvanuti vrijeme, kada će vladati samo jedan zakon: mir; samo jedna potreba: sloga; samo jedno sredstvo: rad; samo jedan sudac: Bog!

Nakon izvještaja tajnika, blagajnika i nadzornog vijeća pretresena su nekoja društvena pitanja, na što je slijedio definitivni izbor upravnog odbora slijedećim rezultatom:

Predsjednik: g. Mavro Špicer.

Potpredsjednica: gđa. Danica pl. Bedeković.

Tajnik: g. Grga Maračić, učitelj.

Blagajnik: g. Vladimir pl. Bedeković, blag. »Prve hrv. štedione«.

Knjižničar: g. Ivan Stemberger, profesor.

Odbornici: gg. Slavo Dragić, profesor, Stjepan Vidak, mjernik, Stjepan pl. Raškaj, posjednik, gđica. Josipa Žitković, ravnateljica zabavišta

Nakon skupštine uputili su se svi članovi na Zrinjevac, gdje je naša domaća domobranska glazba pod ravnanjem svojeg vrsnog kapelnika Muhvića divno izvodila »esperantsku himnu« od Ménila.

Dostojnije nije mogla prva naša glavna skupština završiti!

POZIV NA PRETPLATU.

Do mada će u našoj nakladi izaći »Esperanto-hrvatski rječnik«, što ga je sastavila društvena potpredsjednica gđa. Danica pl. Bedeković, autorica izvrsne »gramatike Esperanta«.

Kako je u ovaj rječnik uz sve do sada poznate korjene esperantskog jezika i uz bogatu frazeologiju poprmljen još bezbroj novih riječi pobranih iz Zamen-

la grandega verko de la genia kreinto de Esperanto Dro. Zamenhof post miljaroj da reciproka surda-muteco kaj batalado unuecigas kaj fratigas la diverspopolajn membrojn de la homaro. La parolinto finis sian eksaluton esperante, ke per Esperanto pli aŭ mal pli frue alvenos la tempo, kiam reĝados nur unu leĝo: la paco; nur unu bezono: la harmonio; nur unu rimedo: la laboro; nur unu punanto: Dio!

Post la raportoj de la sekretario, kasisto kaj revizia konsilantaro sekvis kelke da konsiliĝoj pri internaj aferoj.

Fine fariĝis la definitiva elekto de la unuig-komitato kun jena rezultato:

Prezidanto: Sro. Mavro Špicer.

Vicprezidantino: Sino. Danica de Bedeković.

Sekretario: Sro. Grga Maračić, instruisto.

Kasisto: Sro. Vladimir de Bedeković, kasisto de la »Unua Kroata Ŝparkaso«.

Bibliotekisto: Sro. Ivan Stemberger, profesoro.

Komitatanoj: Sroj. Slavo Dragić, profesoro, Stjepan Vidak, inĝeniero, Stjepan de Raškaj, bienulo, Sino. Josipa Žitković, direktorino.

Post la fermo de la kunveno ĉiuj partoprenintoj iris al la Zrinjski-placo, kie la hejma militista orkestro sub la direktado de sia distingita orkestrestro Muhvić belege muzikis la ĉarman himnon esperantistan de Ménil.

Pli indece nia unua ĉeskunveno vere ne povis finiĝi!

hofovih djela, te iz raznih esperantskih novina, riječi, koje je posebni za to u Boulogni ustrojeni jezični odbor aprobirao: to će ovaj naš rječnik biti prvi i jedini svoje vrsti, za koji će se moći kazati, da je zaista potpun i savršen, a za svakoga esperantistu od prijekne potrebe.

Da se svakomu omogućiti nabava ovoga djela, biti će cijena minimalna. Obuhvaćati će kakovih 16 štampanih araka (oko 260 stranica), a stajati će za one, koji se do 25. travnja t. g. prijave, samo 3 K, dočim će knjižarska cijena biti kud i kamo veća.

Prijave i novce neka se šalju na društvenog blagajnika gosp. Vladimira pl. Bedekovića, Franje Josipa Trg br. 19.

Društvo hrvatskih Esperantista.

ŠVAŠTICE.

UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO EN GENÈVE. Tako se zove društvo međunarodnoga jezika Esperanta. Ovo društvo uzelo si je za zadaću, da pomoću jezika Esperanta olakša međusobni promet po svem svijetu. To udruženje ima svojih poslanika i zastupnika već u 450 gradova, a taj broj svakim danom raste. Društvo radi ne samo o propagandi ovoga jezika, već i o tom, da tim jezikom spoji narode sviju zemalja i država u trgovini, industriji, u financijskim prilikama itd. Veliko ovo društvo odmah kod osnivanja proglasilo je »Esperanto« službenim i jezikom jedinim svoje vrsti, jer ga svako bez napora lako može naučiti. Tom udruženju predsjedaju 2 Nijemca, 2 Švicara, 1 Englez, 2 Francuza, 1 Belgijanac. S ovima će se svi zastupnici tog društva sporazumjeti, te dobiti tačne informacije o trgovini, industriji, raznom nastojanju uma ljudskoga sa svih strana svijeta itd. To je društvo posve međunarodno; ono se ne bavi političkim, vjerskim i narodnim pitanjima, nego radi samo u korist svojih članova. Na predlog tog udruženja izdale su se razne knjige, mape, željeznički vozni redovi, knjige-pratilice u različite inozemske gradove, te se osnovala u većim mjestima posredujuće oblasti. Zastupnici ovoga društva t. zv. »delegitoj« i »vicedelegitoj« u svim zemljama pomažu izdavati različite u Esperanto prevedene reklamacije trgovaca, fabrikana i drugih zavoda, koji su članovi ovoga međunarodnog esperantskog društva. Prigodom posljednjeg svjetskog kongresa u Dresdenu poduzeli su članovi ovoga društva put preko Švicarske, Franceske, Njemačke, Austrije i Škandinavije, a priključilo im se nekoliko stotina članova sviju zemalja i naroda. Sa kakim uspjehom radi to društvo, može se vidjeti po tom, što ga je obdario gosp. Schwob, trgovac iz Njemačke, svotom preko 1000 maraka u tu svrhu, da se propagira što više učenje toga jezika. Ovime pozivljemo sve esperantiste i one, koji to nisu, da pristupe kao članovi ovoga međunarodnog društva. Ne samo da je korisno za pojedinca, ako pristupi tom društvu, već je to korist i za razne firme. Neka nitko ne žali godišnji prinos od 1 Krune. Svaki član dobije kartu, koja služi kao iskaznica i kojom uz to ima pravo na sve službe, koje je to društvo ustanovilo. Društvene novine jesu »Esperanto«; uredništvo u Ženevi, 8 rue Bovy-Lysberg, 8.; godišnja im je pretplata 4 K. Na pitanja, koja se tiču »Esperantskoga međunarodnoga društva«, odgovara vicedelegat g. Mavro Špicer u Zagrebu, koji prima članarine i pretplate na list »Esperanto«.

NAPREDOVANJE ESPERANTIZMA najbolje dokazuje neprestano umnožavanje esperantskih društava i časopisa.

Genijalni autor »Esperanta« ruski liječnik Dr. L. L. Zamenhof u Varšavi izdao je prvu svoju knjigu g. 1887. S početka širio se taj lijepi jezik dosta sporo, no od g. 1904. zainteresirao se zanj čitav svijet. U veljači g. 1904. bilo je tek 116 esperantskih društava, u siječnju 1905. 188, u siječnju 1906. 306, u lipnju 1906. 407, u prosincu 1906. 482, u lipnju 1907. 865. Na dan 5. listopada 1908.

ponarasao je broj istih već na 1089, a danas brojimo već 1336 esperantskih udruga, i to u Evropi 1045, u Americi 246 a u ostalima dijelovima svijeta 45. Od ovih je udruga blizu 200 čisto strukovnih.

Danas izlazi već po čitavom svijetu preko 200 esperantskih časopisa i to u Alžiru, Braziliji, Čile, Meksiki, Peru, Sjedinjenim državama američkim, Indiji, Japanu, Kini, u Viktoriji, na Filipinskim otocima. O Evropi ne ćemo ni da govorimo, jer je tu prodro Esperantizam već u svaki kutić, pa moramo da priznamo, da smo se mi Hrvati zadnji počeli za nj interesirati. I naša braća Bugari (koji imaju već nekoliko esperantskih društava), pa Slovenci, Srbi pretekli su nas u tome.

Medu pomenutim časopisima ima već i dosta strukovnih, književničkih pa umjetničkih. Ima već časopisa za slijepce (pisanih u reliefnom pismu), za pacifiste, časopisa radničkih, stenografskih, filatelističkih, liječničkih, naučnih i vjerskih (1 katolički i 2 nekatolička).

Do 300 esperantskih informacionih zavoda, razdijeljenih po svim dijelovima svijeta, daju dragovoljno svakomu informacije o Esperantu.

Porabu »Esperanta« akceptiralo je preko 20 znanstvenih struka na svojim kongresima, i to kongres lige francuskih nastavnika (Lyon 1902), kongres automobilista (Paris 1903), internacionalni kongres slikara (Grenoble 1904.), internacionalni kongres fizioterapije, internacionalni kongres slobodoumnika (Paris 1905.), internacionalni kongres za raširivanje svjetske ekonomije (Mores 1905.), internacionalni kongres činovnika (London 1906.), internacionalni kongres španj. socialne mladeži (Bilbao 1906.), internacionalni kongres udruge kršćanskih društava (Genf 1906.); internacionalni kongres dentista, zubara (Genf 1906.), 4 franc. kongres mira (Lyon 1906.), 16. universalni kongres mira (München 1907.), internacionalni kongres za nedjeljni počinak, intern. antialkoholistički kongres (Stockholm 1907.), kongres würtemberških društava mira (Esslingen 1907.), kongres španj biciklističke udruge (Madrid 1908), intern. kongres internacionalne zubarske federacije (Brussel 1908.); kongres špiritista (Antwerpen 1908.) i intern. kongres za klimatologiju (Alžir 1908.).

Popis esper. trgovaca i tvrtka tako je brojan, da iznosi čitavu veliku knjigu.

Iz ovo nekoliko data svatko mora uvidjeti, da nije tek fantazija i san ostvariti problem svjetskoga jezika.

Za vrijeme ovih 20 godina na 4 svjetska kongresa (Boulogna s. m. 1905., Ženeva 1906., Kambridge 1907. i Dresden 1908. koji je bio prvi sankcioniran po oblastima, te mu je bio protektorom saski kralj Fridrik August) pokazao i dokazao je Esperanto, da je vrijedan i valjan da bude svjetskim jezikom — Vojska od mnogo milijuna esperantista bori se ustrajno za njegovo uvođenje, nadahnuta nesebičnom idejom, da ljudstvo što prije i što više koristi crpi iz tog blagotvornog vrela.

Stoga ni hrvatski esperantisti ne će da zaostanu u tom plemenitom natjecanju, već će učiniti sve i sva, da se što prije uvodi taj jezik i u našoj zemlji. Ako će naši članovi živo uznastojati, da što više uzrade za raširenje toga jezika u miloj nam domovini, pa ako svi prijatelji Esperanta stupe u naše društvo, doživjet ćemo možda i prije nego se nadamo, da taj jezik bude uveden i kod nas u škole, kako je to već danas u svim naprednijim zemljama. Uspije li nam to, možemo ponosno reći o sebi, da smo učinili ogroman korak u kulturnom napredovanju naše zemlje. Naše će ime upoznati čitav svijet, naša će lijepa knjiga naći put u svaki kutić, kamo je dopro i tračak ljudske kulture. Dao Bog, da se ova naša nada što prije ispuni!

Umoljavamo sve prijatelje Esperanta, da sakupljaju pretplatnike za ovaj list i članove za naše društvo.
